

OBSAH

ÚVODEM	5
--------------	---

Kapitola I.

TRADICE A VÝZVY ČESKÝCH POLONISTICKÝCH STUDIÍ

1. K tradicím českých polonistických studií	9
2. Česká literární polonistika v kontextu výzev současnosti	30
3. České bádání o dějinách Polska na prahu třetího tisíciletí	48

Kapitola II.

SOUČASNÁ ČESKÁ JAZYKOVĚDNÁ A LITERÁRNĚVĚDNÁ POLONISTIKA

1. Polský fenomén v českých a jiných souvislostech	65
2. Srovnávací studium české a polské frazeologie – na příkladu lexému pes	70
2.1 Frazeologizmy jako odraz jazykového obrazu světa	70
2.2 Pes, jeho význam pro člověka a symbolika	72
2.3 Jazykový obraz psa v polštině a češtině	73
3. Hry s žánry řeči v díle Wisławy Szymborské	76
3.1 Básnický jazyk W. Szymborské	76
3.2 Primární a sekundární žánry řeči	78
3.3 Zapojení dialogu do básnického textu	80
3.4 Poezie jako metajazykový komentář	85
4. Jak účinně motivovat (české a slovenské) studenty polonistiky k učení se polskému jazyku?	88
4.1 Nejlepší student	88
4.2 Proč se cizinci učí polštině?	89
4.3 Z jakého důvodu je třeba motivovat polonisty při výuce polštiny?	90
4.4 Dobrá komunikace = dobrá motivace	90
4.5 Co je to motivace?	91
4.6 Rozdílné národní heterostereotypy a otázka motivace	92
4.7 Jak utvářet pozitivní přístup k výuce polštiny?	93
4.8 Zdání klame	94
4.9 Motivaci podmiňuje činnost	96
5. Polský jazyk v koncentračním táboře Osvětim a vznik lagersprache	96
5.1 Okolnosti vzniku <i>lagersprache</i>	96
5.2 Stav dosavadního bádání	98

5.3	Charakteristika slovní zásoby <i>lagersprache</i>	99
5.4	Nepopolštěné německé výrazy	100
5.5	Německé a polské vulgarismy	101
5.6	Popolštěné německé výrazy	102
5.7	Polské neologismy a neosémantismy	109
5.8	Německé zkratky	110
5.9	Shrnutí	110
6.	Polské překlady Osudů dobrého vojáka Švejka za světové války aneb Švejкова proměnlivá povaha	111
6.1	Otázka identity vypravěče	111
6.2	Identita Švejka	112
6.3	Proměna identity vypravěče v překladech	115
6.4	Polský Švejk	116
7.	Česko-polské literární vztahy ve druhé polovině 20. stol. Polští básníci a jejich čeští překladatelé	122
7.1	Poezie v kontextu doby	122
7.2	Po 2. světové válce	124
7.3	Po roce 1956	130
7.4	Po roce 1968	133
8.	Vzbouřené vody chaosu: Czesław Miłosz a Witold Gombrowicz k výzvám emigrace	137
8.1	Odkaz „Velké emigrace“	138
8.2	Souboj Miłosze s Gombrowiczem?	139
8.3	Ego v rozbouřených vodách chaosu	144
9.	Jazyková politika versus pedagogická praxe	147
9.1	Značka „Polský jazyk“	147
9.2	Zahraniční politika a síla jazyka	149
9.3	Nástroje propagace značky „Polský jazyk“	151

Kapitola III.

SOUČASNÁ ČESKÁ HISTORIOGRAFIE A DĚJINY POLSKA

1.	Česká syntéza polských dějin (poznámky ke koncepci vznikajícího díla)	155
1.1	Adresát díla	157
1.2	Obsahové zaměření a kánon informací	158
1.3	Chronologický rozsah, teritoriální kontinuita; Čí dějiny?	159
1.4	Paměť a historická tradice	162
2.	Česko-polské vědecké kontakty v 19. a 20. století (stav výzkumu v posledních dvou dekadách a výhledy do dalších let)	163
2.1	Institucionální zajištění výzkumu dějin vědy: výchozí situace a měnící se podmínky přelomu 80. a 90. let	164
2.2	Formy výzkumů mezinárodních kontaktů na poli dějin vědy: typologie....	165
2.3	Edice pramenů k dějinám česko-polských vědeckých kontaktů	169

2.4	Zhodnocení a výhledy do budoucna	170
3.	Československo-polské vztahy za druhé světové války (historiografická rekapitulace posledního desetiletí)	171
3.1	Témata a profilující osobnosti	171
3.2	Edice a memoáry	173
3.3	Válečná témata na konferencích	175
3.4	Československo-polská konfederace	178
4.	„Dobry večer po dvaceti letech.“ Festival československé nezávislé kultury v polské Vratislavi v listopadu 1989	181
4.1	Stav výzkumu spolupráce českých a polských disidentů	181
4.2	Pozvání do Polska	184
4.3	Setkání uvnitř sovětského bloku	185
4.4	Přípravy festivalu	187
4.5	Středoevropský seminář	191
4.6	Přehledka nezávislé československé kultury	192
4.7	„Malá pohraniční válka“	197
4.8	Služební pobyt	200
4.9	Tradice	204
5.	Česká literatura o Čechách v Polsku	206
5.1	Kladsko	206
5.2	Ratibořsko a Hlubčicko	209
5.3	Protestantští exulanti	210
5.4	Halič	212
5.5	Volyně	213
6.	Poláci na Těšínsku do roku 1938 (k názorům české historiografie a publicistiky)	214
6.1	Syntézy	215
6.2	Obecné a metodologické problémy	216
6.3	Jazyk a národnost	218
6.4	Období převažující česko-polské spolupráce (1848–1880)	223
6.5	Od spolupráce ke konfrontaci a animositě (1880–1914)	225
6.6	Světová válka a spor o hranice (1914–1920)	227
6.7	Mezi světovými válkami (1920–1938)	228
6.8	Směřování výzkumu	232
7.	Nástin českých kašubistických zájmů po roce 1945	233
7.1	K počátkům českého zájmu o Kašuby	233
7.2	Jan Petr (1931–1989)	233
7.3	Petr Lozoviuk, Miloš Řezník, Petr Kaleta	235
7.4	Vladislav Knoll	237
7.5	České časopisy a sborníky	238
7.6	Společnost přátel Lužice a Kušubové	238
7.7	Stav výzkumu a badatelské úkoly	239

8. Polské aspekty v programu středoevropských studií Slezské univerzity v Opavě	240
8.1 Od Slezského ústavu k univerzitě	240
8.2 Z programu středoevropských studií	241
8.3 Polské aspekty výzkumu	242

SOUČASNÁ SLOVENSKÁ HISTORIOGRAFIE A DĚJINY POLSKA

9. K výskumu poľských dejín v slovenskej historiografii v rokoch 1993–2013	244
9.1 Kontakty Slovenska a Poľska v období stredoveku, novoveku a na regionálnej úrovni	245
9.2 Obraz bilaterálnych vzťahov Poľska a Slovenska v 20. storočí	247
9.3 Slovensko-poľské odborové komisie a ich aktivity	253
9.4 Hodnotenie súčasného stavu	254

Kapitola IV.

SOUČASNÁ ČESKO-POLSKÁ KOMPARATIVNÍ POLITOLOGIE A PRÁVNÍ VĚDA VE VZTAHU K POLSKU

ČESKÁ POLITOLOGIE A POLSKÁ TÉMATA

1. Polsko jako předmět výzkumu české komparativní politologie	257
1.1 „Polské téma“ v české komparativní politologii	258
1.2 Proměna postavení „polského tématu“	259
1.3 Proč tato proměna nastala?	260
1.4 Rekapitulace a závěry	263
2. Polsko v kontextu střední Evropy na stránkách českých odborných politologických periodik	264
2.1 Východiska	264
2.2 Přehled zkoumaných periodik	268
2.3 Struktura zkoumaných jednotek (čísel)	269
2.4 Přítomnost jednotlivých témat v analyzovaných periodikách	272
2.5 Místo Polska ve výzkumech české politologie	274
3. Čtvrtstoletí přímé volby prezidenta v Polsku	288
3.1 Obnova prezidentského úřadu v roce 1989	288
3.2 Omezování kompetencí v ústavě	289
3.3 Bitvy přímých voleb a jejich politické důsledky	291
3.4 Obtíže s klasifikací	297
3.5 České (ne)poučení	298

ČESKO-POLSKÁ SPOLUPRÁCE V OBLASTI PRÁVNÍ VĚDY

4.	Česko-polské kontakty na poli právní historie	299
4.1	Slovanské právní dějiny	299
4.2	Středoevropské právní dějiny	302
4.3	Právní dějiny po roce 1948	306
4.4	Právní dějiny po roce 1989	308
4.5	Jiné iniciativy v oblasti právních dějin	312
4.6	Perspektivy česko-polské právní historiografie	313
5.	Vztahy českých a polských právníků romanistů	313
5.1	Římské právo na právnických fakultách v České republice ve srovnání s Polskem	314
5.2	Vědecké zaměření v Česku a Polsku	316
5.3	Publikační činnost a konference	317
5.4	Možnosti další spolupráce a inspirace	319
6.	O česko-polské spolupráci ve věcech rodinného práva	320
6.1	Spolupráce v rámci rekodifikace	320
6.2	Rozcházení a sbližování rodinného práva po roce 1989	323
6.3	Společné působení v mezinárodních projektech	324
7.	České a polské mezinárodní právo soukromé na cestě k evropskému mezinárodnímu právu soukromému	324
7.1	Vymezení pojmů	324
7.2	K legislativní historii	326
7.3	Vnitrostátní normy mezinárodního práva soukromého v Polsku	328
7.4	Vnitrostátní normy mezinárodního práva soukromého v České republice	333
7.5	Společná evropská cesta	335
7.6	Mezinárodní úmluvy	336
8.	Role polské vědy finančního práva při formování brněnské školy finančního práva	337
8.1	Význam a postavení finančního práva	337
8.2	Současná determinace finančního práva	340
8.3	Centrum	346
8.4	Daňové právo a jeho pískoviště	347
8.5	Systém finančního práva	349
8.6	Význam česko-polských kontaktů	351
9.	K reformě místní, resp. územní správy v České republice	351
9.1	Místní správa v poslední dekádě 20. století – obnova samosprávy	351
9.2	Vyšší územní samosprávné celky	352
9.3	Reforma územní samosprávy nejen obnova tradičního pojetí veřejné správy	353

9.4	Obce a kraje v České republice po roce 2000 v polském i evropském srovnání	356
10.	K významu česko-polské spolupráce v oblasti práva životního prostředí na Právnické fakultě Masarykovy univerzity	360
10.1	K česko-polské spolupráci	361
10.2	Aktuální otázky ochrany dřevin rostoucích mimo les z pohledu práva	362
10.3	Výhled do budoucna	366
11.	Brněnské Centrum polského práva (akademická iniciativa vzájemného poznání)	367
11.1	Vznik Centra polského práva v Brně	367
11.2	První fáze fungování CPP	368
11.3	Konferenční aktivity	369
11.4	Partneři a další společné projekty	370

Kapitola V.

MEDAILONY VÝZNAMNÝCH ČESKÝCH SLAVISTŮ A POLONISTŮ

1.	BARTOŠ Otakar (1928–1995)	373
2.	BEČKA Jiří (1930–2014)	376
3.	BEŠTA Theodor (1920–1996)	380
4.	BIDLO Jaroslav (1868–1937)	383
5.	BURIAN Václav (1959–2014)	389
6.	ČERNÝ Adolf (1864–1952)	392
7.	DAMBORSKÝ Jiří (1927–2013)	398
8.	GOLL Jaroslav (1846–1929)	403
9.	GROBELNÝ Andělín (1922–1992)	408
10.	KOLAJA Maxmilán (1883–1966)	414
11.	KREJČÍ Karel (1904–1979)	419
12.	KRYSTÝNEK Jiří (1913–1991)	427
13.	KUDĚLKA Milan (1922–2005)	429
14.	LOTKO Edvard (1932–2011)	432
15.	MACŮREK Josef (1901–1992)	435
16.	MĚŠTAN Antonín (1930–2004)	440
17.	PETR Jan (1931–1989)	446
18.	ŘEHÁČEK Luboš (1929–1996)	455
19.	SZYJKOWSKI Marian (1883–1952)	458
20.	ŠAUNOVÁ Iza (1896–1960)	464
21.	ŠTĚPÁN Ludvík (1943–2009)	466
22.	VALENTA Jaroslav (1930–2004)	469
23.	ŽÁČEK Václav (1905–1986)	473

STRESZCZENIE	477
SUMMARY	483
SEZNAM ZKRATEK	489
PRAMENY A LITERATURA	491
JMENNÝ REJSTŘÍK	591
AUTOŘI KOLEKTIVNÍ MONOGRAFIE	609

Autorství kapitol:

Úvodem: Roman Baron – Roman Madecki; kap. I.: 1. Roman Baron – Roman Madecki, 2. Krystyna Kardyni-Pelikánová, 3. Jaroslav Pánek; kap. II.: 1. Ivo Pospíšil, 2. Jana Ráclavská, 3. Roman Madecki, 4. Katarzyna Barna Krawczyk, 5. Markéta Páralová Tardy, 6. Monika Válková Maciejewska, 7. Renata Putzlacher-Buchtová, 8. Lucie Zakopalová, 9. Ivana Dobrotová; kap. III.: 1. Miloš Řezník, 2. Marek Ďurčanský, 3. Jan Němeček, 4. Petr Blažek, 5. Jaroslav Vaculík, 6. Dan Gawrecki, 7. Petr Kaleta, 8. Mečislav Borák, 9. Ľubica Harbuľová; kap. IV.: 1. Michal Kubát, 2. Jakub Hornek; 3. Josef Mlejnek, 4. Ladislav Vojáček, 5. Pavel Salák jr., 6. Zdeňka Králičková, 7. Naděžda Rozehnalová, 8. Petr Mrkývka, 9. Petr Průcha, 10. Ivana Průchová, 11. Damian Czudek – Michal Kozieł; kap. V.: 1. Lucie Zakopalová, 2. Marcel Černý, 3. Renata Rusin Dybalska, 4. Marek Ďurčanský, 5. Lucie Zakopalová, 6. Jan Chodějovský, 7. Roman Madecki, 8. Milan Řepa, 9. Nina Pavelčíková, 10. Roman Madecki, 11. Veronika Matějková, 12. Krystyna Kardyni-Pelikánová – Roman Madecki, 13. Radomír Vlček, 14. Roman Madecki, 15. Marek Ďurčanský, 16. Marcel Černý, 17. Marek Černý, 18. Renata Rusin Dybalska, 19. Roman Baron, 20. Michala Benešová, 21. Roman Madecki, 22. Jindřich Dejmek, 23. Marek Ďurčanský.

Jmenný rejstřík: Roman Baron – Roman Madecki

Prameny a literatura: Roman Baron

Překlady do angličtiny: Melinda Reidinger

Překlady do češtiny: Roman Madecki

Překlady do polštiny: Elżbieta J. Baron

Streszczenie: Roman Baron – Roman Madecki

Summary: Roman Baron – Roman Madecki